

**Auxiliar pentru testul de admitere la
clasa a IX-a bilingv
română-italiană**

**Extrase din volumul
Laszlo Alexandru, *Memorator de limba
italiană. Gramatică practică*,
ediția a doua, Casa Cărții de Știință,
Cluj-Napoca, 2015**

- fonetică și ortoepie;
- substantivul;
- articolul hotărît;
- adjectivul;
- verbul: indicativul prezent regulat;
- verbul: indicativul prezent neregulat;
- verbul: indicativul viitor.

FONETICĂ ȘI ORTOEPIE

ALFABETUL

Limba italiană are următoarele litere:

a (a); *b* (bi); *c* (ci); *d* (di); *e* (e); *f* (effe); *g* (gi); *h* (acca); *i* (i); *j* (i lunga); *k* (kappa);
l (elle); *m* (emme); *n* (enne); *o* (o); *p* (pi); *q* (cu); *r* (erre); *s* (esse); *t* (ti); *u* (u); *v*
(vi, vu); *w* (doppia vu); *x* (ics), *y* (i greca); *z* (zeta).

SUNETELE SPECIFICE

- *ce*, *ci*, *ge*, *gi*, *che*, *chi*, *ghe*, *ghi* - se pronunță și se scriu ca în limba română.

De ex.: *cervello*, *città*, *gelato*, *gigolo*, *che*, *chitarra*, *colleghe*, *ghiaccio*.

- *sce*, *sci* - se pronunță [șe], [și].

De ex.: *scenario, scivolo*.

- gn - se pronunță [ɲ], un n “moale”, rostit cu limba rulată pe cerul gurii.

De ex.: *bagno, giugno*.

- gl - se pronunță [ʎ], un l “moale”, rostit cu limba rulată pe cerul gurii.

De ex.: *giglio, luglio*.

- h - sunetul [h] nu există; litera h se folosește pentru a distinge în scris unele cuvinte de altele.

De ex.: *o / oh / ho; a / ah / ha*.

- s - între vocale se pronunță [z].

De ex.: *casa, cosa, sposa*.

- ss - între vocale se pronunță [s].

De ex.: *professoressa, promessa, studentessa*.

- z - se pronunță uneori [ʦ]; de ex.: *polizia, zio*; altele se pronunță [dz]; de ex.: *zaino, zero*;

Consoanele duble se pronunță mai apăsător.

De ex.: *collina, doppio, mattina*.

SUBSTANTIVUL

Este partea de vorbire care denumește obiecte, ființe, plante, noțiuni, stări fizice și sufletești, evenimente, acțiuni etc. Are o importanță esențială în comunicare. Poate fi însoțit de determinanți ca articolul sau adjectivul, ori poate fi înlocuit de pronume.

În limba italiană substantivul are două genuri: masculin (*maschile*), feminin (*femminile*), și două numere: singular (*singolare*), plural (*plurale*).

1) O categorie de substantive se termină la singular în -o și la plural în -i. Ele au genul **masculin**.

De ex.: *ragazzo – ragazzi; sarto – sarti; tavolo – tavoli*.

2) O altă categorie de substantive se termină la singular în -a și la plural în -e. Ele au genul **feminin**.

De ex.: *ragazza* – *ragazze*; *scuola* – *scuole*; *tavola* – *tavole*.

3) O altă categorie de substantive se termină la singular în -e și la plural în -i. Ele au fie genul **masculin**, fie genul **feminin**.

De ex.: *padre* – *padri*; *madre* – *madri*.

MASCULIN	FEMININ
o → i	a → e
e → i	

ARTICOLUL HOTĂRÎT

Este categoria gramaticală care însoțește un substantiv și îl precizează, indicându-i totodată genul și numărul.

În română articolul hotărît se notează la sfârșitul substantivului: *copilul*, *omul*, *fata*, *femeia*, *caietul*, *stiloul* etc. În italiană articolul hotărît apare în fața substantivului și are forme diferite, în funcție de genul, numărul și situațiile specifice ale substantivului, după cum urmează.

A. Genul masculin

De obicei substantivul masculin primește la singular articolul hotărît *il*, căruia îi corespunde la plural articolul hotărît *i*.

De ex.: *il bambino* – *i bambini*; *il libro* – *i libri*; *il professore* – *i professori*.

Atunci când substantivul masculin începe cu vocală, primește la singular articolul hotărît *l'*, iar la plural articolul hotărît *gli*.

De ex.: *l'albero* – *gli alberi*; *l'allievo* – *gli allievi*; *l'elefante* – *gli elefanti*.

În 8 situații de excepție, substantivul masculin la singular primește articolul hotărît *lo*, iar la plural articolul hotărît *gli*. Cele 8 situații sînt următoarele:

1) Când substantivul masculin începe cu s impur (adică s urmat de altă consoană).

De ex.: *lo scolaro – gli scolari; lo stadio – gli stadi; lo studente – gli studenti.*

2) Cînd începe cu x.

De ex.: *lo xilofono – gli xilofoni.*

3) Cînd începe cu y.

De ex.: *lo yogurt – gli yogurt.*

4) Cînd începe cu z.

De ex.: *lo zaino – gli zaini; lo zero – gli zeri; lo zio – gli zii.*

5) Cînd începe cu ps.

De ex.: *lo psicologo – gli psicologi.*

6) Cînd începe cu pn.

De ex.: *lo pneumatico – gli pneumatici.*

7) Cînd începe cu gn.

De ex.: *lo gnocco – gli gnocchi.*

8) Cînd începe cu i + vocală.

De ex.: *lo ionio – gli ioni.*

B. Genul feminin

De obicei substantivul feminin primește la singular articolul hotărît la, căruia îi corespunde la plural articolul hotărît le.

De ex.: *la casa – le case; la ragazza – le ragazze; la scuola – le scuole.*

Atunci cînd substantivul feminin începe cu vocală, la singular primește articolul hotărît L', iar la plural îi corespunde același articol hotărît le.

Ex.: *l'allieva – le allieve; l'atmosfera – le atmosfere; l'onda – le onde.*

MASCULIN	FEMININ
1. il → i (de obicei)	1. la → le (de obicei)
2. l' → gli (+ voc.)	2. l' → le (+ voc.)
3. lo → gli (+ 8 exc.)	–

ADJECTIVUL

Este partea de vorbire care determină un substantiv și se acordă cu el în gen, număr și caz. În italiană există următoarele tipuri de adjective calificative:

a) cu 4 terminații:

alto – alta – alti – alte = înalt, înaltă, înalți, înalte;

buono – buona – buoni – buone = bun, bună, buni, bune;

magro – magra – magri – magre = slab, slabă, slabi, slabe.

Acest adjectiv își schimbă forma după gen și număr.

b) cu 2 terminații:

grande – grandi = mare, mari;

importante – importanti = important, importantă, importanți, importante;

indifferente – indifferenti = indiferent, indiferentă, indiferenți, indiferente.

c) cu 1 terminație (invariabile):

viola (= violet), rosa (= trandafiriu).

Putem recunoaște categoria din care face parte adjectivul după vocala finală a formei de bază, așa cum este ea indicată în dicționar:

- cu 4 terminații: - **o** (de ex.: *grasso, alto);*

- cu 2 terminații: - **e** (de ex.: *importante, grande);*

- cu 1 terminație: - **a** (de ex.: *rosa, viola).*

VERBUL

Este partea de vorbire care exprimă o acțiune, o mișcare, un proces etc.

Prin intermediul verbului aflăm **cum** se desfășoară (modul), **cînd** se petrece (timpul) și **cine** face acțiunea (persoana și numărul). Acțiunea sigură, evidentă, se exprimă cu ajutorul **modului indicativ**, iar dacă ea se realizează în momentul vorbirii, se folosește **timpul prezent**.

În dicționar verbele sînt enunțate la modul infinitiv. Exprimarea unui anumit mod,

timp, persoană sau număr ține de intențiile vorbitorului, precum și de competența sa gramaticală.

Pentru mai buna recunoaștere a verbelor, ele sînt clasificate pe conjugări. În română există patru conjugări, în funcție de terminația verbelor la infinitiv. În italiană există trei conjugări.

<u>RO.</u>	<u>IT.</u>
- conj. I: a cînt <u>a</u> ;	- conj. I: cant <u>are</u> ;
- conj. II: a ved <u>ea</u> ;	- conj. II: cred <u>ere</u> ;
- conj. III: a cred <u>e</u> ;	- conj. III: apr <u>ire</u> .
- conj. IV: a fug <u>i</u> ; a ur <u>î</u> .	

INDICATIVUL PREZENT

Prezentul indică o acțiune derulată în momentul vorbirii. Este un timp simplu.

A. Verbele regulate

Această categorie cuprinde majoritatea verbelor la indicativ prezent. Sînt verbe **regulate** deoarece formează persoanele după o anumită **regulă**. Criteriul de formare este următorul: după ce tăiem terminația de conjugare (-are, -ere, -ire), obținem rădăcina verbului, care rămîne invariabilă pentru toate persoanele.

La rădăcina astfel obținută adăugăm terminația.

cant<u>are</u>	cred<u>ere</u>	apr<u>ire</u>
cant <u>o</u>	cred <u>o</u>	apr <u>o</u>
cant <u>i</u>	cred <u>i</u>	apr <u>i</u>
cant <u>a</u>	cred <u>e</u>	apr <u>e</u>
cant <u>iamo</u>	cred <u>iamo</u>	apr <u>iamo</u>
cant <u>ate</u>	cred <u>ete</u>	apr <u>ite</u>
cant <u>ano</u>	cred <u>ono</u>	apr <u>ono</u>

B. Verbele incoative

Sînt acele verbe de conjugarea a III-a (deci terminate la infinitiv în *-ire*) care primesc grupul **-ISC-** între rădăcină și terminație, la pers. I, a II-a, a III-a sg. și a III-a pl.

finire	a se compara cu:	dormire
finISC _o		dorm _o
finISC _i		dorm _i
finISC _e		dorm _e
finiamo		dormiamo
finite		dormite
finISC _{ono}		dormono

C. Verbele auxiliare

Sînt verbele cu ajutorul cărora formăm timpurile compuse. În italiană există două verbe auxiliare: *essere* (= a fi) și *avere* (= a avea), care au și înțeles de sine stătător.

essere	avere
sono	ho
sei	hai
è	ha
siamo	abbiamo
siete	avete
sono	hanno

Obs.: Litera "h" se scrie, dar nu se pronunță.

D. Principalele verbe neregulate

Cîteva verbe frecvent folosite au indicativul prezent neregulat (adică nu au aceeași rădăcină la toate persoanele).

andare	dare	stare	fare	dire
vado	do	sto	faccio	dico
vai	dai	stai	fai	dici
va	dà	sta	fa	dice
andiamo	diamo	stiamo	facciamo	diciamo
andate	date	state	fate	dite
vanno	danno	stanno	fanno	dicono

venire	tenere	sapere	bere	piacere
vengo	tengo	so	bevo	piaccio
vieni	tieni	sai	bevi	piaci
viene	tiene	sa	beve	piace
veniamo	teniamo	sappiamo	beviamo	piacciamo
venite	tenete	sapete	bevete	piacete
vengono	tengono	sanno	bevono	piacciono

E. Verbele servile

Sînt verbe care nu au înțeles de sine stătător, ci contribuie la nuanțarea sensului verbelor pe lângă care stau.

dovere	potere	volere
devo	posso	voglio
devi	puoi	vuoi
deve	può	vuole
dobbiamo	possiamo	vogliamo
dovete	potete	volete
devono	possono	vogliono

VIITORUL

Exprimă o acțiune care se va realiza după momentul vorbirii. Este un timp simplu.

Se formează de la infinitivul verbului, căruia i se taie vocala finală “-e” și i se adaugă terminațiile specifice.

De ex.: scrivere → scriver → scriverò

Obs.: Verbele de conjugarea I schimbă vocala “-a-” de la infinitiv în “-e-”.

De ex.: cantare → canter → canterò

A. Verbele regulate

cantArE	crederE	aprirE
canterò	crederò	aprirò
canterai	crederai	aprirai
canterà	crederà	aprirà
canteremo	crederemo	apriremo
canterete	crederete	aprirete
canteranno	crederanno	apriranno

B. Verbele auxiliare

Verbul *essere* își modifică toată rădăcina la viitor. Verbul *avere* pierde vocala “-e-” din rădăcină.

essere	avere
sarò	avrò
sarai	avrai
sarà	avrà
saremo	avremo
sarete	avrete
saranno	avranno